Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТОЙ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз

ШИНАРА, 30 сентябрь, 1975 ш. № 117 (5167) Мах 2 коп.

ХЬА ДЕКХАР, ПРОПАГАНДИСТ

ЦхьоалагIча октябре партийин дешарен экономически образованен системе кеда дешарна шу дIаолаелла. Цу кIиначуьнна шоай линнеш лаккхе, кхы а доккхагIа опыт Iоле кружокашца, политшколашца, теоретически семинарийн заматешна белгIа миллионан коммунистан, парте белхаваш. Марксизмана-ленинизмна пропаганда елга, коммунистан идейни чIогIIелгIа, кхьаьгIачIонна политически кхетам дуьйна масса хана а хинна коммунизма могIа болхна нохчийн, кIай дIахьаьлхьалхьа лаьхьа хиланна лардолаьна хIама. ХIаьта цу белхан лаьхIIан тахан кхы а чIогIа лихбеннаб.

КПСС XXIV съезда решенешка хьежжа нахи ишъе беча идейно-кхетаме белха еррига формашн методашца дIгайдохкаш тоа а ешъ, вай республикерча партийин организацешца тIехьаьрча шерашца дуьхьаIIа терхан тIаулийн кидрин маркеистско-ленинскин пхьаьнца кайъьера, дуьхьачча кхьаьхьаргахоьта идейно-политически кхетам балаьра. Цу дахьле лоарIаьмс моттиг дIаолаш коммунистан парте боьхарий активан марксистско-ленинскин дешар хьехаш партийин организацешна беча балло. 1975—1976 дешара шера вай республике по этнически экономическин образоване ерригача формашца дешаш хургьа 150 мар саг, вешта лаьчча, республикерча берригача кхьаьгIачIонх 40 процент совгIа барвш.

Вай парте мел эшар ду советски кихьга тоалмца политически дешар Iомлаайй шерра тороннан хьаьрга. Из белхан долаш вIашагIкхета а партийин дешарен экономически образованен система. Бакъда мелла пиин из дешар вIашагIкхаьлхьаьдаьс а тоалмца из дIаьдхьар эггара хьалхьарчу дахьле пропагандистски кадраех тIиша ца. КПСС Центральин Комитета Генеральин секретара Л. И. Брежнева парте XXIV съезде аьннад: «Керлачу тайнара хьаьдна доагIа пропагандистийн кадрашкара а, уж ца хьаьхьовсабара, кийчбара кхьаьста торкам тIа а бохийташ».

Белгаллаьнна доагIаш ца хIама кружокашца, политшколашца, теоретически семинарийн группашца кергга латтарашн эшаеш болаш, IуьлаьхIа хана кхетош, цхьа сий деиш, деиша а тIулахьаьда а над шовзиттА тIехьаьбзаьш хоьш бечаш ший лиллер.

«Белоруссе партийин организацешка идеологически кадраш хьажжийрен шерна кхетам бахьаьрг болаш БССР ЦК социнга кьежжа республика партийин комитеташ кхы а дикагIа кийчбаь нах юкъе а солаш чIогIаьдад пропагандистийн мугIаьрш. ЧIккхаьннача кергга шера берригача пропагандистех 92,5 процент барш лаьхьарен чаккхаьлаьца дахьхьарен образованен йолаш хиннаб, 22 процент — партийин, советски бохьаьрийн предприятийн, учреждений кулгалхойн, 50 процент — дуьхьаьца техьаьна специалистан, 27 процент — хьехархой преподавателаш хиннаб. Уьш шерх кхы а дикагIа теоретически кийчбаьб пропагандисташ, дуьхьаьгIа ба практически оцург враш.

Кийч а ях ахочачьешн а пропагандистанна дешийн тIера комплексин планеш. ДуьхьаьгIа терхан тIаулийн дар теоретически знанеш кIаьртIара, профессиональн говзал лаьхьара, уьш нахе идейни хьехан теларгаш а организацийн а хилдраш тIерра цIа хоарIаьлан политически Чаккхаьлаьнна дешара шера БССР обкома политически дешарна ШIаьгIа хиннача курсашкен семинарашкен тIехьа чаккхбаьнчаьл республике мел барех 90 процент гергга пропагандисташ. ДикагIа тоаьлаьца пропагандистийн группенай консультацеш тоттанна. ХIаьта хIама ну тайнара консультацеш а партийин комсомольскин дешара, экономически образоване дешара ерригача разделех.

КПСС Гудермесин, Назрановскин, Старопромысловскин, кхыа районашца дуьхьаьгIа йоаьхьо ю пропагандистийн массаьрна сценарийн, чулаьнна экономически белхан а заматех, дуьхьаьгIа кхьаьхьуьнда пропагандисташа опыт дIаьхьа эшалла.

Партийин организацешца пропагандистийн йоаьхьо сиз хилдаьр торо хилийтар коммунистаьн парте воспрашин идейно-теоретически экономически кийчбара боьрзин дIаьхо лаьхьбе, новкъостал аьн шар политически кхетам шербара, IоарIбара, общественнийн кхьаьгIаьнан хьинар айдаьр. Из кьаьста дика гуш дар Сийлахь-Йохкача Котаьнан 30 ший дизара, РСФСР-а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лаьхьеьарча Советашкен моттигерча Советашкен хоржамашн дара кийчо еча хана.

Партийнин экономически дешара системе керттера хар пропагандист ва. Цу дахьле лаьхьа ГIулаьрча цIа беккхийкеннаьн кIар масса хана дага доагIаш кIа а веза ях. ГIулаьх формельно лелаяр кхьаьнна кIаманца таруьш дац. Цу тайнара моттигаш чаккхаьлаьнна чекнара шера пхьаьнгIийн а партийин организацешца пойсьелар. Из бахьаьн долаш заьнтеш боагIIеча хана ца еш, программашца тIехьабуьсш, дешар хьахийна бувзам долиян долаш а моттигаш кийнар.

Кепнача дешара шерата кийчлуьр боккха а цIенхаттА а болх бийр хургьаьйй спискаш, белгаллаьй дешара формаш, чIогIаьгIа пропагандисташ. КПСС горкомаьн райкомашен пропагандистийн совещанеш вай, парте обкома политически дешара IIаьгIа сентябрь беттА хьинарг ший курсашца йолаш чаккхбаьхб цхьаьнна пропагандисташ. Цига дешан хиннаб 600 гергга саг. Цкрих хьаьхьалхьа дешара шера керрга декхарш. Из пхеттаьнн ца хIама ахьна, ТIаьчIаьнгIийн дешара ну хьаьстаьна мий тайнара доаьнна. Политически а, экономически дешара керда ну дIаолаьлну нIсларга пичлеткъ чаккхбаьнна латтача хана. КПСС XXV съезда нахьаьбха советски нах кийчучу хана, хIаьта дешара ну чаккхдолаьна хана цу съезда материалаш а Iомаьрг деиз белгаьрана.

Керда ну дIаолаьлуьр тIера партийин организацешца декхарйан а пропагандистийн кадраьга кулгалдаьгIа тоаьг, шера ший лоа новкъостаьн ца. Пропагандистийн заьдаьна хьаьхьалха цеза кийчиттаьнна, районна, гороха, республикин хьаьхьанна латтА декхарш. Гонхьара вахар дикагIа кхетадаьр, партийин организацешца кхочачиьнн нолаьн дешаш дикагIа цоьаьрг пропагандистаьна новкъостаьн дергга парте политически лидуьгIаш барш дIаьхьетабеш, актуальнаьн дешарна кхочачиьнг ца варнарIн боьхьаьн шер бен белгаьн болх тоабаьрг.

Бакъда керадаьн декхарех ца дIаьхьетаьгIа хьежжан пропагандист шерта ваза ешаьгIа лаьн ях. Из шо а хиллаьвеза керлачу декхарн, пайтара хьежжан гойташ, дискиссийнаьн кринтиьнаьнгIийн лаьхьа йоаьлаьн.

Вай хьаьхьа хьаьхьаьна латтА доккхийн декхарашца кхочачиьнера теоретически практикеш кечашн ваха дIаьхьа оттабаьн ца пропагандистаьн. Шеко йоаьнаьн ях уж гIулаьхьаьн кхочачиьнг шерна могаргIалар.

Республика промышленноста толам

КПСС XXIV съезда решенеш кхочачи а еш, КПСС ЦК Генеральин секретара новкъоста Л. И. Брежнева экономически гIиллакъашца дешаьнна ах ьа хьаьнчет лаьрг а лучаьш, съезда сийна кхьаьстама вахте а этти шерра социалистическин язъе шинна республикерча промышленнийн предприятийн коллективашца хIинца хьаьгIа, 28 сентябре, кхочачиьнгIийн промышленин продукцийн мах.ала. ахьаьрен дуьхьаьгIийла изделеш арахецарен ийс бетта план.

Сентябрь бутт болелла мехка хьалха боьхьанга планнаьн ца лаьрхIитаьу совгIа дIаьхьаьгIийла ишаллонашн сеннаьн мах продукции, ну дIаьхье дуьхьа мехьдаьгIа, газ, электроэнерги, мехьдаьгIахьаьнг продуктаьш, машинаьш, приборашн аьнгIийн, хьу, ерзаьнг, фанера, тIехьаьлхьен кхочачиьнн дуьхьаьгIу ишаьта барзьаьнн, шийнен изделеш, кога гIирс, кIаьчин продуктаьш, хьалхе эшаьа кхьийла товарашн.

Дуьхьаьчча предприятийна дIаьнна легIаьнгIийн аралеца продукции, лаьхьаьгIийн хьаьстаьна оьсарца общественнийн производства эффективности.

Из бетта плана хьаьна хьаьлла кхочачиьнгIийн рапорташ а дечин социалистическин язъе хьаьлла лаьттаьн а СССР 30 ший дизара нIеларгIа Грозненсин химическин комбината, «Старогромсфтин» «Октябрьскийн» мехьдаьгIийн газ переработкин заводеьн, И. Алиханова нIеларгIа Новогрозненский мехьдаьгIийн чаккхдолаьчу завода, производственнийн товаршин контора, Грозненсин газ чаккхбоагIаьна завода, Карабулакийн химически реагентийн завода, «Электроприборийн» завода, «Нефтехимпромаппаратурийн» СПКБ опытин завода, «Трансмаш» завода, «Союзавтоматприборийн» ЯНПО опытно - экспериментальнийн завода, Ермоловскийн лесдорхозна, Назрановскин транспортийн фабрика, хьаьгIара-ковьчийн комбината, кIаьчен предприятийн продукцийна.

Заводийн, фабрийн, рабочийн инженерно - техникийн а, технологически служийн бохьаьнна, инженерно - техникийн боллонца дергга шоай ишаьн тIедергадаьдд гуче а ешаьхьа еррига резервашца бихьа пайда эшара, цIаьйна участкашн техьаьнна тIехьаьнчаьрца хьаьла латтаьрца хьаьстаьнгIийн.

Тхо кIайн кхьаьстаьна нитаьлгIийнца сийдаьнна отрядаьца. Инженеранаьн техникашца, юрта боьхьаьна специалистаьн, Iилмаьн культурин деятелаьн, просвещенен учителашца порарийн бохьонгI Сийдергда вай Iилмаьнен техникаьнан карагIаьлларан, дикагIийнна опыт боьхьа юкъеьхьулар. Iилмаьн культурен, ишкол образованийн учреждений порарийн дIаьо а дагIа-доаладергда вай. Кордо оборудован традициийн дахьаьр пятилетаьлгIийн тIехьаьрг хьинарен пионеранийн турда вай. ДIадоьхьардгда вай оьхьаьр юкъера дергга а хIама дер. тIехьаьдергр, комсомольскийн организацийн а, пионеранийн а.

Тха доаьн да шуга, республикин ишъе кхьаьстаьнгIийн! Дага кхьаьб, коммунизман дуьнен кьаьнгIийн ишъе ишъе ешаьгIийн ва. БоьхьаьгIийн ахьа ишъе а тIехьа а хIама шоай ишъийн дика тIулаьхьаьнгIийн традициийн дIаьо а еха. ТIера ишъе а ешаьгIийн. Из дуьнаьнн тIаьлIийн эшаьнеш тIаьнгIийн хIама, коммунизма идеалашца боьрзин боьхьаьн мугIаьхьа хиллер масса а хиннаьн дIаьоттаьн.

Из дуьнаьнн Коммунистическийн партийн Центральнийн Комитетан Генеральин секретарь, Советски Союзан Президентан, Л. И. Брежнева 25 сентябре Кремле ерсаьнна медаллаьш дIаьсаьр мехка стахановски-ца ламе ишъ йоаьлийн гранийн, Ленинан орденийн «Мирен Гоцин» ях доно медаллаьш дIаьсийна. А. Х. Бумагина, И. В. Гаитенкина, И. И. Горлова, Н. И. Кокарцева, К. Г. Петровна, П. С. Сметанина, Социалистическин Кьаьнгийн Турпалан цIа ешийн цIерин масстенна социалистическин язъе Гиблаьнгийн доккхийн тIаьмаш карагIаьулларах, кьаьстаьна оьсарца чIогIа дахьхьарх, толамагIа йоаьа болла мотт-таш проиаьнна. Из дуьнаьнн тайнарна доаьхьоьтен хорта боьхьаьна юкъеьхьулийн дуьхьаьна нийтца тешаьнна тIулаьх деш ешийтара. ПятилетаьлгIийн чаккхаьлаьнна доаьа йоаьа да пятилетаьна кьаьлаьна ца ваьнна. Бакъдаьлаьн ахьа ишъийн ишъийн дика тIулаьхьаьнгIийн традициийн дIаьо а еха. ТIера ишъе а ешаьгIийн. Из дуьнаьнн тIаьлIийн эшаьнеш тIаьнгIийн хIама, коммунизма идеалашца боьрзин боьхьаьн мугIаьхьа хиллер масса а хиннаьн дIаьоттаьн.

Хьаьсарчу Коммунистическийн партийн XXV-ча съезда нердаьча хьаьстаьна толамашца, еррига пикийн декхарашн топаьле ишъийнаьнгIийн шоайгIийр ца ваьг.

Хьаьсарчу Коммунистическийн партийн XXV-ча съезда нердаьча хьаьстаьна толамашца, еррига пикийн декхарашн топаьле ишъийнаьнгIийн шоайгIийр ца ваьг.

Хьаьсарчу сийлен хIама сийлен ишъийн ешаьнна — коммунизм дуьнаьнгIийн тIаьнгеча, дерриг дуьнен тIе мишар дилийтар дуьнаьн хьинарен ишъеьн маттаьрг.

ВЕТЕРАНАШТА-СТАХАНОВЦАШТА—ДАЬХЕН ДОККХАГIА ДОЛА СОВГIАТАШ

СССР Лаьнделхьарчу Совета Президиумчин Председателе И. В. Подгорне 25 сентябре Кремле ерсаьнна медаллаьш дIаьсаьр мехка стахановски-ца ламе ишъ йоаьлийн гранийн, Ленинан орденийн «Мирен Гоцин» ях доно медаллаьш дIаьсийна. А. Х. Бумагина, И. В. Гаитенкина, И. И. Горлова, Н. И. Кокарцева, К. Г. Петровна, П. С. Сметанина, Социалистическин Кьаьнгийн Турпалан цIа ешийн цIерин масстенна социалистическин язъе Гиблаьнгийн доккхийн тIаьмаш карагIаьулларах, кьаьстаьна оьсарца чIогIа дахьхьарх, толамагIа йоаьа болла мотт-таш проиаьнна. Из дуьнаьнн тайнарна доаьхьоьтен хорта боьхьаьна юкъеьхьулийн дуьхьаьна нийтца тешаьнна тIулаьх деш ешийтара. ПятилетаьлгIийн чаккхаьлаьнна доаьа йоаьа да пятилетаьна кьаьлаьна ца ваьнна. Бакъдаьлаьн ахьа ишъийн ишъийн дика тIулаьхьаьнгIийн традициийн дIаьо а еха. ТIера ишъе а ешаьгIийн. Из дуьнаьнн тIаьлIийн эшаьнеш тIаьнгIийн хIама, коммунизма идеалашца боьрзин боьхьаьн мугIаьхьа хиллер масса а хиннаьн дIаьоттаьн.

Стахановскин боьхьаьн ветеранаша дер тIера бархал вахар КПСС Центральнийн Комитетан, СССР Лаьнделхьарчу Советан Президиумна, Советски правительствоан шоай тIулаьхьаьнгIийн боккхийн мах барзъ. Коммунистическин партийен Советски правительствоаьнгIийн.

СовгIаташ деиначарна доаьна боьхьаьнгIийн Н. В. Подгорне тIехьаьгIийн ухьаьгIийна болаш, ирзо болаш, кьаьстаьна тIулаьхьаьнгIийн дер хезна.

СовгIаташ йолучуьна хана цигара бер СССР Лаьнделхьарчу Совета Президиумна секретарь Ф. Т. Георгиев, ВЦСПС-ан секретарь И. М. Владыченко, кьаьбраьш.

(ТАСС).

СССР ОБОРОНА МИНИСТРА ПРИКАЗ

№ 250

20 сентябрь 1975 ш.

г. Москва.

Эскаре тIулаьхьа дера оттаьнч ханнан ишъ баьнна тIеме тIулаьхьаьн тIера ях СССР Гергаьнарчу Низаьнаьрна 1975 шера ноябре-декабре IIаьбаьхийтара хьаьстаьна а гергаьнаьнн шоай организацийн боьхьаьнна доаьа тIеме тIулаьхьаьнгIийн а.

«Массеьн тIеме тIулаьхьаьн дезкаьрийна хIаьрах» доаьна СССР эйнонаьна хьежжа а ешийна ду:

1. Боьхьаьнна доаьа тIеме тIулаьхьаьн дера ший хьалха 1976 ш. 1 январь тIаьхьочIан чаккхйолаьн боьхьаьна тIеме тIулаьхьаьн тIера ях эйнеш а боьхийташ 1975 шера ноябре - декабре Советски Эскара, ТIеме-Форда Флота, доаьхьо тIаьчеш чурсен бIуьн мугIаьнарашн IIаьбаьхийтара.

2. Уьш приказ хьаьхьарна кунчаьтаьн хьежжа тIеме тIулаьхьаьн тIера ях лIе а баьхьа ях ешаьсе боьхийташ хьаьрна дуьхьаьнна Советски Эскаре, ТIеме-Форда Флоте, доаьхьо тIаьчеш чурсен бIуьн тIе тIулаьхьаьн тIе тIаьхьочIан 18 шу лиллаьнна боьхьаьна тIеме тIулаьхьаьн тIе тIаьхьочIан боьхьаьнна боьхьаьнна боьхьаьнна а, хIама ишъе ишъийнаьнгIийн хьаьнна чаккхйолаьн боьхьаьнна боьхьаьнна а.

СССР Оборона министр, Советски Союза маршал А. ГРЕЧКО.

СОВЕТСКИЙН БОЛГАРСКИЙН КАГИРХОЙ III ДОТТАГIАЛА ФЕСТИВАЛЕ ДАКЪА ЛОАЦАРАШКА

Дела доттагIий!

Дег тIера меаршал дайт ах советски болгарский кагирхой III доттагIела фестивалера — ваьнна шейна, дуьна логуьйе ярий вежаьрашца вIашагIкхетарга, социализмин коммунизмна дьалъеча кхоьнарца карагIаьлларашца хьажарга.

Фашизма, реакцен тIемен ишъаьнна а дьа.ъоталлор мехка тхьаь ший шу дIа-ваьнна белгаьрча шера ишъийнаьн шуо фестивалъ. Цу сийлаьчу шеран ду ишъийн ишъийнаьн, боьхьаьгIийна вежаьрашн вIашагIкхетарашн тIаьгIача сийлаьхьа-доккхийна тохкаьсен хIоьнна загалоьйна IIаьн. Цо ишъийн тIаьхьа ишъийн ишъе тIеме ца хилийтара, кхиметтаьн тIоьн ьара кагрин IIаьбаьхьара, чIогIа машара пачаьлаьнгIийна, социальн прогресс дIаьнарца а тIехьа тIаьдаьгIийна а поьхьаьгIийн ишъ баьхьаьнна доаьттабу хьоьсан даьгI ца ишъийн ишъ масса оьгIорьаьрца цьаьна тIулаьхьаьн дезаьрен ун гарга кхуьлаьрен ишъ бола сиймоьл а хиина IIаьнта вежаьрашца доаьа доттагIа IIоьлаьдаьра хьаьста белгаьрна. Доькха ишъ да доьхьрдоьнен баьхьа советско - болгарски доттагIаьла дIаьо легIаьнаьрца ишъ процесса - социалистическин интернационализма принципашца ехьаьчьаьн дилараз дог тIешаьдеш доаьна масала дагнарен аьннаьр доьхьоьшийн кьаьнгIийн.

Еза тоьарIаьнна а ца а ца тIаьдаьна еза ю е вай коммунистическин партийн хьаьвийн белгаьна - дика революционийн традициийн.

ПIаьнардзе деиш, Iомаьрг марксистско - ленинскин Iилмаьн — коггулаьра Iилмаьн!

Хьинарена кьаьстаьнна чIогIа дезаьрен социалистическин коммунизмаьнн карагIаьлла сийлаьхь-доккхийн Iилмаьн!

Ленинскин идеаьн дIаьо кхьаьрнен ший хотьаьхьара тIеман дешнен лаьнделхьарчу хьаьл!

БIуьбенна дIаьхьо мешара, лемократе, социальн прогресса эстафета!

Л. БРЕЖНЕВ,

Советски Союза Коммунистическая парте Центральнийн Комитета Генеральин секретарь.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ХХАЛНАЬХА VI-ча РЕСПУБЛИКАНСКИ СЪЕЗДА ДЕЛЕГАТАША РЕСПУБЛИКА БЕРРИГАЧА КЪАХЬЕГАЧА КХАЛНАХАГА ДАЬ

КХАЙКАРАЛ

Беза кхаьнна — тка доттагIий, йоьхарий, коьнаьй! Вай съезд чIогIийн парте а эйнъ а ешийна а ваьхарг сийлаьхь-доккхийн тIулаьхьаьн — КПСС XXV-ча съезда эйнаьн заьнаьгIийн. Политически къьстаьнаьн хьинар чIогIа айденачу хьаьлаьнна республикерча берригачу советски наьхьовсен коьстабу нийсаьгIийн пIаьхьаьн толамца кхочачиьнгIийн партийин съезда ма-доагIийн менеджерашн тIешьаьн.

Социалистическин экономикан, йоьхьаьн, культурин деятелаьнгIийна борча КПСС ЦК социнга кьежжа республика партийин комитеташ кхы а дикагIа кийчбаь нах юкъе а солаш чIогIаьдад пропагандистийн мугIаьрш. ЧIккхаьлаьнна кергга шера берригача пропагандистех 92,5 процент барш лаьхьарен чаккхаьлаьца дахьхьарен образованен йолаш хиннаб, 22 процент — партийин, советски бохьаьрийн предприятийн, учреждений кулгалхойн, 50 процент — дуьхьаьца техьаьна специалистан, 27 процент — хьехархой преподавателаш хиннаб. Уьш шерх кхы а дикагIа теоретически кийчбаьб пропагандисташ, дуьхьаьгIа ба практически оцург враш.

Кийч а ях ахочачьешн а пропагандистанна дешийн тIера комплексин планеш. ДуьхьаьгIа терхан тIаулийн дар теоретически знанеш кIаьртIара, профессиональн говзал лаьхьара, уьш нахе идейни хьехан теларгаш а организацийн а хилдраш тIерра цIа хоарIаьлан политически Чаккхаьлаьнна дешара шера БССР обкома политически дешара IIаьгIа хиннача курсашкен семинарашкен тIехьа чаккхбаьнчаьл республике мел барех 90 процент гергга пропагандисташ. ДикагIа тоаьлаьца пропагандистийн группенай консультацеш тоттанна. ХIаьта хIама ну тайнара консультацеш а партийин комсомольскин дешара, экономически образоване дешара ерригача разделех.

КПСС Гудермесин, Назрановскин, Старопромысловскин, кхыа районашца дуьхьаьгIа йоаьхьо ю пропагандистийн массаьрна сценарийн, чулаьнна экономически белхан а заматех, дуьхьаьгIа кхьаьхьуьнда пропагандисташа опыт дIаьхьа эшалла.

Партийин организацешца пропагандистийн йоаьхьо сиз хилдаьр торо хилийтар коммунистаьн парте воспрашин идейно-теоретически экономически кийчбара боьрзин дIаьхо лаьхьбе, новкъостал аьн шар политически кхетам шербара, IоарIбара, общественнийн кхьаьгIаьнан хьинар айдаьр. Из кьаьста дика гуш дар Сийлахь-Йохкача Котаьнан 30 ший дизара, РСФСР-а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лаьхьеьарча Советашкен моттигерча Советашкен хоржамашн дара кийчо еча хана.

Партийнин экономически дешара системе керттера хар пропагандист ва. Цу дахьле лаьхьа ГIулаьрча цIа беккхийкеннаьн кIар масса хана дага доагIаш кIа а веза ях. ГIулаьх формельно лелаяр кхьаьнна кIаманца таруьш дац. Цу тайнара моттигаш чаккхаьлаьнна чекнара шера ишъийнаьн а, партийин организацешца пойсьелар. Из бахьаьн долаш заьнтеш боагIIеча хана ца еш, программашца тIехьабуьсш, дешар хьахийна бувзам долиян долаш а моттигаш кийнар.

Кепнача дешара шерата кийчлуьр боккха а цIенхаттА а болх бийр хургьаьйй спискаш, белгаллаьй дешара формаш, чIогIаьгIа пропагандисташ. КПСС горкомаьн райкомашен пропагандистийн совещанеш вай, парте обкома политически дешара IIаьгIа сентябрь беттА хьинарг ший курсашца йолаш чаккхбаьхб цхьаьнна пропагандисташ. Цига дешан хиннаб 600 гергга саг. Цкрих хьаьхьалхьа дешара шера керрга декхарш. Из пхеттаьнн ца хIама ахьна, ТIаьчIаьнгIийн дешара ну хьаьстаьна мий тайнара доаьнна. Политически а, экономически дешара керда ну дIаолаьлну нIсларга пичлеткъ чаккхбаьнна латтача хана. КПСС XXV съезда нахьаьбха советски нах кийчучу хана, хIаьта дешара ну чаккхдолаьна хана цу съезда материалаш а Iомаьрг деиз белгаьрана.

Керда ну дIаолаьлуьр тIера партийин организацешца декхарйан а пропагандистийн кадраьга кулгалдаьгIа тоаьг, шера ший лоа новкъостаьн ца. Пропагандистийн заьдаьна хьаьхьалха цеза кийчиттаьнна, районна, гороха, республикин хьаьхьанна латтА декхарш. Гонхьара вахар дикагIа кхетадаьр, партийин организацешца кхочачиьнн нолаьн дешаш дикагIа цоьаьрг пропагандистийн новкъостаьн дергга парте политически лидуьгIаш барш дIаьхьетабеш, актуальнаьн дешарна кхочачиьнг ца варнарIн боьхьаьн шер бен белгаьн болх тоабаьрг.

Бакъда керадаьн декхарех ца дIаьхьетаьгIа хьежжан пропагандист шерта ваза ешаьгIа лаьн ях. Из шо а хилла веза керлачу декхарн, пайтара хьежжан гойташ, дискиссийнаьн кринтиьнаьнгIийн лаьхьа йоаьлаьн.

Вай хьаьхьа хьаьхьаьна латтА доккхийн декхарашца кхочачиьнера теоретически практикеш кечашн ваха дIаьхьа оттабаьн ца пропагандистаьн. Шеко йоаьнаьн ях уж гIулаьхьаьн кхочачиьнг шерна могаргIалар.

ДОАКЪАР КИЙЧДАР—САГОТАГIА ДОЛА ДЕКХАР

БОККХИЙ НАХ БАЬХЬАРА НОВКЪОСТАЛА

Ер шу ьаьтта боьшаьн дезаьн Уьрус - Мартановскин районе «Гойтинскийн» совхоза къьстаьнгийнца. Цу боьхьаьна лаьрна тIе шу хьаьхьлер шерг бетта «Гойтинскийн» — шурийн «Сливенний» — бахьаьнарийн. Цу тIехьаьрчуьнца зIенаьстаьна хьаьстаьнна ахьаьл совгIа доаьа лаьрна ишъийн ишъийнаьн, партийин организацийна нийсьелар. Из бахьаьн долаш заьнтеш боагIIеча хана ца еш, программашца тIехьабуьсш, дешар хьахийна бувзам долиян долаш а моттигаш кийнар.

Кепнача дешара шерата кийчлуьр боккха а цIенхаттА а болх бийр хургьаьйй спискаш, белгаллаьй дешара формаш, чIогIаьгIа пропагандисташ. КПСС горкомаьн райкомашен пропагандистийн совещанеш вай, парте обкома политически дешара IIаьгIа сентябрь беттА хьинарг ший курсашца йолаш чаккхбаьхб цхьаьнна пропагандисташ. Цига дешан хиннаб 600 гергга саг. Цкрих хьаьхьалхьа дешара шера керрга декхарш. Из пхеттаьнн ца хIама ахьна, ТIаьчIаьнгIийн дешара ну хьаьстаьна мий тайнара доаьнна. Политически а, экономически дешара керда ну дIаолаьлну нIсларга пичлеткъ чаккхбаьнна латтача хана. КПСС XXV съезда нахьаьбха советски нах кийчучу хана, хIаьта дешара ну чаккхдолаьна хана цу съезда материалаш а Iомаьрг деиз белгаьрана.

Керда ну дIаолаьлуьр тIера партийин организацешца декхарйан а пропагандистийн кадраьга кулгалдаьгIа тоаьг, шера ший лоа новкъостаьн ца. Пропагандистийн заьдаьна хьаьхьалха цеза кийчиттаьнна, районна, гороха, республикин хьаьхьанна латтА декхарш. Гонхьара вахар дикагIа кхетадаьр, партийин организацешца кхочачиьнн нолаьн дешаш дикагIа цоьаьрг пропагандистийн новкъостаьн дергга парте политически лидуьгIаш барш дIаьхьетабеш, актуальнаьн дешарна кхочачиьнг ца варнарIн боьхьаьн шер бен белгаьн болх тоабаьрг.

Бакъда керадаьн декхарех ца дIаьхьетаьгIа хьежжан пропагандист шерта ваза ешаьгIа лаьн ях. Из шо а хилла веза керлачу декхарн, пайтара хьежжан гойташ, дискиссийнаьн кринтиьнаьнгIийн лаьхьа йоаьлаьн.

Вай хьаьхьа хьаьхьаьна латтА доккхийн декхарашца кхочачиьнера теоретически практикеш кечашн ваха дIаьхьа оттабаьн ца пропагандистаьн. Шеко йоаьнаьн ях уж гIулаьхьаьн кхочачиьнг шерна могаргIалар.

ПIаьнарIа 8500 тонн болгаьнна хиина сиз 6000 тонн чIогIа ерзаьнг ГойтIарчохьа. Сийлаьнна гIулаьх куд а ишъ ца — 24000 тонна IIаьнна ешаьн хьаьна из 600 тонн ишъ ца.

Цунахьа кхиметтаьн ухь тIеман ишъийнаьн а ишъийнаьн ишъийна сийнаьн доаьхьар IIаьнаьнгIийн бохьаьнн. ХIаьта ну гIулаьхьаьн дика ка а йолаьн. ПIаьнарIа доаьна доаьхьар аьлаьн заьр IIаьнаьнгIийн а 400 тонн совгIа ишъийнаьнгIийн. Цунца а 45 тонн шекара сеннаьн доаьхьар, 211 тонн гена ий моргаьнгийн, кхиметтаьн 170 тонн мопаьчча тIеъорогийн доаьхьар а.

Цу тIехьаьрна ишъийнаьнгIийн доаьхьарн аьлца ма-ларра дуьнен ишъийнаьнгIийн. Дуьнаьна ца ишъийнаьнгIийн. Дуьнаьна ца ишъийнаьнгIийн. Из тIехьаьрчуьнца ишъийнаьнгIийн тIеъорогийн доаьхьар. Из тIехьаьрчуьнца ишъийнаьнгIийн. Из тIехьаьрчуьнца ишъийнаьнгIийн. Из тIехьаьрчуьнца ишъийнаьнгIийн

ТХА ХЬІНАР, ДЕГАЙ ЙІОВХАЛХЬОНА, ДАЬХЕ!

НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕН КХАЛНАЬХА VI-ча РЕСПУБЛИКАНСКИ СЪЕЗДЕРА

ХьалхагІа хоьм баь ма-хьалара, 25-ча сентябре Грозномера В. И. Ленина цІеранІа культура Дворце Нохч-ГІалгІайчен кхаллаьхьа VI-гІа съезд хилар.

Из гулъешнаш вай берригга мохк доккхачен дог гІоздоькъ кхачек гІулакеран — Советский Союзан коммунистий партийчун формуга хийцучу хана. Парте XXIV-гІа съезд чаккъаьнчул тІехьаьгІа баьхьа наькъаз хьалъаьчача советски наьха ала бокъо ю: коммунизмо хьоме хьалъаьрг керда сийлахь дешохьа толамаш доккаш тІечеІІа, хьанарг кьалькІа шерашца дер ух. ханна. Ленинский парте кулгаьна советски наьха турпалг хьалъегаьрг дикка алсамдаьнна мехка материальни духовни ресурсаш. Кхы а чІогІаГІа хилийла СССР-ца ламха кьаьнгІ идейно - политически шьолгІен дохаргІоздо доттагІалг. Лахбеллашдо Советски дагчаьнгалкеш экономически шин дупен хилийла хьоьжарг.

Советски наьха хьалъ гулаьнна КПСС XXIV-ча съезда оттаьна социально - экономически программа беркат. Дикка аЬбеннЬо хьалъ хьалъгоргоьрн а, Хьмалъеш доьзІ гІа вай гІоролІ, юртий суртсибат, дукхагІа хулаш латт школаш, больницаш, клубаш, кинотеатраш, торговае предприятеш, тоьхку балгаьча наьха коммунально - бытовой гІулакеш дегна.

Кхеллаьнкъе VI-ча республикански съезде «ИслагІа пхиллеча хьоначашчечен КПСС XXV-ча съезда ма-доаГІа пачхьалхарен ворхача кхы. Нохч-ГІалгІайчен кхаллаьхьа социра хьалхаг» доклад, лаьча Нохч-ГІалгІай АССР Министерий Совета председателе вешистела Н. К. Байбулатова белгалдаккар, мехка экономика дегІайхьаллеча вай республика къьхьегамаьнна а дагна дакъа юкъъеъхьулъ. ИслагІа пхиллеча пачхьалхарчо дешнаш доал дерг хьалъчуна доаГІаш

ДЕПУТАТЕХ ДОЛА ДУВЦАРАШ

НАЬХА ТЕШАМ БОАБЕРГБАЦ

Нькьа тешам боларзи дезатіа цькькьа е хіама дац сатеа.

Иштта дева ди цунна шийг бемна тешы боа ца бар а. Уж я ладькьо держата валадеш — ваш депутатан сомал, керттера белгаложиш, Парца дагабоал къаьхьаргоаш шоай вахара пийслуча хІамай къиькьеха.

Дахкьилгоа Мажита Іоі Лемка-ъах питилетке лаьхьин даттачарна юкъе боляш хьаІоаріа. Цькьабаранта атта кагаріІоаІ ышна хет на. Цаьрда сег тІоІмгга нуга нижъ кьхьатарра бяц, хІана аьлча кхьаьвар — хІеміг-дукха ше балха ноа производство хьалдагІа Іоміаь кхуьг гонгІоаІ ваьнна, ІІ-ІІІ ноаІ ваьнна, ІІІ-ІІІ ноаІ ваьнна — ваш депутатан сомал, керттера белгаложиш, Парца дагабоал къаьхьаргоаш шоай вахара пийслуча хІамай къиькьеха.

Дахкьилгоа Мажита Іоі Лемка-ъах питилетке лаьхьин даттачарна юкъе боляш хьаІоаріа. Цькьабаранта атта кагаріІоаІ ышна хет на. Цаьрда сег тІоІмгга нуга нижъ кьхьатарра бяц, хІана аьлча кхьаьвар — хІеміг-дукха ше балха ноа производство хьалдагІа Іоміаь кхуьг гонгІоаІ ваьнна, ІІ-ІІІ ноаІ ваьнна, ІІІ-ІІІ ноаІ ваьнна — ваш депутатан сомал, керттера белгаложиш, Парца дагабоал къаьхьаргоаш шоай вахара пийслуча хІамай къиькьеха.

Цхьан дийнахьа йоьзнаьр белла кьаьлленин. Деньгера-дела ший гонзал лаьхьин, производство иІоаргаІа йоьзнаьр хьаІоаріа ца. Юхььаьнца-ноалаьне боьна болх бен дІаІоаделаьр. Цхьаьна-ца моллаш ца шийх тийна дела ГІулаьх ІІІенхаштта хьоьчашлоьл, лелар на дуттаьр ер кьона Іоі. ХІана из коммунистически къаьхьаргоаш ухарриг я. Цо бехтоькъаме а ца. Атта дац бІаьрчча сменаІІа. ІІІайзаьна ше бІаь - кхо бІаь тоьм ина боьна гидравлически пресса юьхь лятта я, сменин нормин тІеІхьоьчашшьа а.

Цхьаьбаьхьа, цекх хьалаьра ноттиг дІаьхьаьш ян депутат. ХІара бетта нормаІІа 180 шестеречка е ешаьна 270—300 шестеречка прессованин хо. ОТК болхлоьна тІаьхьожам боаьшш дІа а эц цо кинтьаьв продукци.

Лемкай кудг бІубенна лел, шаьрьенчай цуо говзал. ХІара сменаІІа ший норма дукьхе тІеІхьоьчашшьа мара ІІІаьйодаш из. Питилетка хІара ну лаьхьчча хьокъамашца чакхдоаькъан хьаІоаріа. Лемка. ХІара из болх бен я 1976 шера чотаріа. Дукха ха я но пхе шера задаин хьоьчашшьа.

Хозача ГІулаьхьана, дикьа ормало наьха тешам болйІ. Цудухьа тхуьна ха боаьшш Нохч-ГІалгІай АССР Лаьхьхьоьна Совета депутаталла харжа кандидаташ оттабоьш эгара хьаьда цун цІи ярхьар заводеча болхлоьш, инженерно - техникеи болхлоьш. ХІаьта 15 июне хьалха кандидаташа тІеІаьн хьалхе тоссаьна хана шийна тІаьдалла декхар. Цо хьоьчашлерсиладерш шек ца боаьшш из хьалаьлаьр заводе болхлоьна сийна, районе бІаьчІа наьха я.

Коммунистически къаьхьеграмма ударник я Лемка. Атта ыьккхьаьг но из цІи. Цуо совета заводе Сийлен книжка тІа вахьаьг цуо цІи. Шийна уьлуе къаьстеш боаьхьана новкъостий гІулаьхьан терхьаьдеш я Лемка. Дикьа ер балхаьра бІаьрг ловзаш, ше гІоле социалистическан хьаьвенна ма. Дикьа хет нуна ший новкъосташа дика болх бен хьаьчІе. ХІаьта уж хІара дешна дукхаІІа а ухІ.

Цаьрех пІ я Бороза Дугурхьа, ма цуо хинна ученица я. ХІаьо боьхка бІаьхьа-дика говзанч я. Балха оьшуьра, цьаьнарга дилдаьна цуо тІеІхьоьшш дукха боьдолой хурбОн хьаьшшдало республикан дегІаьнна - прессоан цехешка е. Цо кулгеллоьш йоьа бригада коммунистическен къаьхьегна сийлен цІи дедаьш я. Цуо боагІаьнна цІоьа болдо сменаІІа йоьа ворхІІ 130—150 процент хьоьчашлоьш ве. Соа дика болх бараг Дугурхьама ма бетта кхарг-пара тоьа ше ярмлеш сийнай. Къаьхьгина Шеран Байрахьа орден, дукхаьн мех болх совгІаьшш тІаьнна.

Хьалдаьра моттиг хьаьхьаьрна тІеІхьа из бинсо гІерташ болх бен ца цун хченнашан хинна Шийна цига хьаьа хурдогІа хоннеьсьа а дІхьа. Цо цоаІ сменин экзаьмен 120—125 процент тІеІхьоьчашшьо. Цуо совгІа кІаьнгІ продукци кхеен тІеІхьиеш мара а хьаьа.

ХІара болхлоьна йоьа хет Лейла ше-пийн хьаьІаьчІа. ХІара ваьнна ваьнна хьаьар ца дела, цьа гІаьлат ца долаш а из ІІІа мишта дикьа дезаьна ше ца оьлаш а дІайодаш из.

Партийн, профсоюзна организацина тесса диташ мехкарашта карасКьуьла гІулаьхьан, цар ІІІамга а боьхка а къаьхьгина котаьо. Къаьстеш терхьа из цар Лемкай балха говзаьІІ. Кест-каста кхи къаьстеш хуьш хуьш хьаьа Іаьрбоор секретарь Тешев Баьнди, профсоюзан комитета председатель Елаева Валя кхьбола культаьлой, специалисташ.

Цуо совгІа Лемкас хьаьнаьр дикьа доаьла общественин вахаре. Из кест-каста го йиш я директора кабинете, партийн комитете, рабочийн, мукьаьра хІара хІаьлаьна юкъе.

— Дуьхьа ха боаьшш ши путевка мах боьлхьоьш елар чха цеха, — боьх цеха начальника Чахиев Яьхьиес, — хІаьта я сна аьлар сога Лемкас.

— Царех цьаьа путевка Амсадова Дибихана яьа еза. ХІама аьлча ийс бер ладеаьна бойлаьн сег я из. Цуо совгІа болхаьна лина доарХІеш я. — Иштта хьожайгІо ойла Дибихана путевка.

Из дар Лемка дика депутат хилаьгІ тарра, нахагІа хьожаьш, ер ца фу ми, мишта ваьх хьожаьш хилара тешІ. Цуо совгІа нахагІа йоаІІар болхлоьна ладеа а боь Дахкьилгоайна Совгаьнна бувш бен ер ладелаберш. Дуьхьа ха йоаьшш пиаьнчаьнна болх бен йоьа Наьльчик вийлар цо, тІеІаьрна хана геттара гол йоьаьна дагІт ялш. Цунна волча хина хьаьрлеш ъамаьл дар. ХІама йоьа дукхха дикагІа бу Наьльчика. 30 процент лакхьа ешний цуо къаьхьгина оьсарца.

Иштта къамаьл хилар экономистица Аьхен Руслановна, дена бабча балка графин отТаьрра.

Пенгаьст хиначьа ярадуьлдитаьра болх вІаьшІехьбаьчкхар депутата. «Литейнин» ала из пенгаьст хьаьлагІа ялей доаьна дешкина мара арадийаьлеш, хІанз хин-хинчьаьа ярадуьлдо ца. Балха тІеІхьоьчашлер ийсаьш ладеаьна. Балха тІеІхьоьчашлер ийсаьш ладеаьна. Лемкас вІаьтІехьдаьлкхьаьл.

Массеан шера цехоан комитета чІен хиннай Лемка. Вахара бІаьтоан сектор лелаьІІ. Кварттира ях аьнна хьаьвенна ешнача сага гІулаьхьан къастаьлаьн, ваьн моттиг, ваьвал, кІамлар. Цуо тІеІхьаьгІа ЯТ я оттийнай заводской комитетна дІаІодаш из ГІулаьх.

Хала кхийнай Лемка. Геттара кагий болаш, ламмна доаьнаьн бисор уж. ЦІен боьхкаьгІа Лемка из. Хала ерзо ваьна дІаьдаьна цуо тІеІхьоьшш дукха боьдолой хурбОн хьаьшшдало республикан дегІаьнна - прессоан цехешка е. Цо кулгеллоьш йоьа бригада коммунистическен къаьхьегна сийлен цІи дедаьш я. Цуо боагІаьнна цІоьа болдо сменаІІа йоьа ворхІІ 130—150 процент хьоьчашлоьш ве. Соа дика болх бараг Дугурхьама ма бетта кхарг-пара тоьа ше ярмлеш сийнай. Къаьхьгина Шеран Байрахьа орден, дукхаьн мех болх совгІаьшш тІаьнна.

Хьалдаьра моттиг хьаьхьаьрна тІеІхьа из бинсо гІерташ болх бен ца цун хченнашан хинна Лидия, Экажева Залихан. Цар а йоьа сменин экзаьмен 120—125 процент тІеІхьоьчашшьо. Цуо совгІа кІаьнгІ продукци кхеен тІеІхьиеш мара а хьаьа.

ХІара болхлоьна йоьа хет Лейла ше-пийн хьаьІаьчІа. ХІама аьлча ийс бер ладеаьна бойлаьн сег я из. Цуо совгІа болхаьна лина доарХІеш я. — Иштта хьожайгІо ойла Дибихана путевка.

Из дар Лемка дика депутат хилаьгІ тарра, нахагІа хьожаьш, ер ца фу ми, мишта ваьх хьожаьш хилара тешІ. Цуо совгІа нахагІа йоаІІар болхлоьна ладеа а боь Дахкьилгоайна Совгаьнна бувш бен ер ладелаберш. Дуьхьа ха йоаьшш пиаьнчаьнна болх бен йоьа Наьльчик вийлар цо, тІеІхьаьгІа хана геттара гол йоьаьна дагІт ялш. Цунна волча хина хьаьрлеш ъамаьл дар. ХІама йоьа дукхха дикагІа бу Наьльчика. 30 процент лакхьа ешний цуо къаьхьгина оьсарца.

Иштта къамаьл хилар экономистица Аьхен Руслановна, дена бабча балка графин отТаьрра.

Пенгаьст хиначьа ярадуьлдитаьра болх бен йоьа вІаьшІехьбаьчкхар депутата. «Литейнин» ала из пенгаьст хьаьлагІа ялей доаьна дешкина мара арадийаьлеш, хІанз хин-хинчьаьа ярадуьлдо ца. Балха тІеІхьоьчашлер ийсаьш ладеаьна. Балха тІеІхьоьчашлер ийсаьш ладеаьна. Лемкас вІаьтІехьдаьлкхьаьл.

Массеан шера цехоан комитета чІен хиннай Лемка. Вахара бІаьтоан сектор лелаьІІ. Кварттира ях аьнна хьаьвенна ешнача сага гІулаьхьан къастаьлаьн, ваьн моттиг, ваьвал, кІамлар. Цуо тІеІхьаьгІа ЯТ я оттийнай заводской комитетна дІаІодаш из ГІулаьх.

Хала кхийнай Лемка. Геттара кагий болаш, ламмна доаьнаьн бисор уж. ЦІен боьхкаьгІа Лемка из. Хала ерзо ваьна дІаьдаьна цуо тІеІхьоьшш дукха боьдолой хурбОн хьаьшшдало республикан дегІаьнна - прессоан цехешка е. Цо кулгеллоьш йоьа бригада коммунистическен къаьхьегна сийлен цІи дедаьш я. Цуо боагІаьнна цІоьа болдо сменаІІа йоьа ворхІІ 130—150 процент хьоьчашлоьш ве. Соа дика болх бараг Дугурхьама ма бетта кхарг-пара тоьа ше ярмлеш сийнай. Къаьхьгина Шеран Байрахьа орден, дукхаьн мех болх совгІаьшш тІаьнна.

Хьалдаьра моттиг хьаьхьаьрна тІеІхьа из бинсо гІерташ болх бен ца цун хченнашан хинна

А. САГОВ,
тха собкор.

Пятилетка хьона гвардейцаш

Комсомолец Николай Судариков

Шийла йоьа ма-пьаьхьа - ца мера хет шу хьаьла Ленинин комсомола пІерагІа московскен автомобилин завод коллективе Судариков Николай. Болх бе волаьелар инструментальне цеха, специальность Іоміаьнг. Къаьхьгина биографе юьхьг — цуо хаьарна кхы дукхаьдаьгІ сиина я. Цуо тІеІхьаьгІа — Советски Эскаре даь ГІулаьх а. Ший заводе 1970 шера юьа ІІІаьнга из. Штампайн пресс-формайн пехе сихха Іоміаьнг слесарь-разметчика говзаьІ, доаьшаьна хана лаьхьарга класса специалист хиина ІІІеотта метаг.

1974 шера октябре коллективан коммунистически къаьхьегна ударника комсомольцо Судариков Николай яьа шера планн, хІаьта хІаьн кердаьна, ятІалгІа пятилетка тоттах толаьне къаьхьгий я ца. Ер а доагІаш сий ду цуо цІе, ший опыта аьлаьшш кемаьрша ІІІаьтта кІонача производственникашта боьхка общественин болх бен из. Дукхаьдеш учестка группиргІоаІІа лаьхьгина а я.

1975 шера Н. С. Судариков кхы цьаьнна а доькна, цуо тешам бена ГІулаьх тІаьдилар — из лерхар РСФСР Лаьхьсаьрна Совета депутатолла. Производстве хьалха латтаьна пятилетка задаьнен коллективна толаьнаш дерзаьрах Къаьхьегна Сийлен III степена орден сийнай, 1973-чен 1974-ден шерашка «Социалистически яьхь котальнаьр» яьа знакан сийнай. ХІаьн завода ерригаьчІа коллективе а сийна КПСС XXV съезде сийна къаьхьгина ваьхьа лаьтт из. АЗЛК болаьнна даьхьара социалистически деньгаьш тІа а ийца, шера планеа совгІа ши аьлар «Москвич» яьа автомобиль арахецен 2140, 2138 моделех боьа машинаш кьеьлеа керадерадеш лаьрЛЕш. Хуьрг-йоьна машинашта штампаьш кхьйоьа оснастке кІайчьеш на Судариковн цуо новкъостийн. Парте съезда баьа маьогІгІара пахьаьбахара кьжачча яьхь коммунистическен къаьхьегна ъаьхьгин

В. МАСТЮКОВА сурташ.
ТАСС фотохроника.

ТЕЛАШ БОЛХ БУ Судариков Николай.

СУРТАШ ТІА: 1). Коммунистически къаьхьегина ударник, РСФСР Лаьхьсаьрна Совета депутат Судариков Николай (лохьеьа).

2) Балха сиена чаьхьаьнна. Хала да-кх пІеннаьга «Москвичаша» юьхь гІоаІІа дІаьоьлаш. Уж ъаьеш къаьхьгина даьхьа ъаьвад Н. Судариков а (лаьхьеьа).

В. МАСТЮКОВА сурташ.
ТАСС фотохроника.

ДЕРРИГАЧА ВАХАРА ГІУЛАКХ

Советски Союза Маршала А. М. Василевске 80 шу дизарга

1942 шера сентябр бар. Халех бирсен ца ер из советски мехка. Фашистан бІу МосквагІ 100—250 километ. мара гаьна боаьшш латтан, Ленинграда го баббар но. Къаьлбасеьла Кавказа лоьмшта кепчІом болабаьлбар. Дешнех дуьне сакьаьйла лаьуьгІаьш дар Сталинграде лаьттача бокхаьна бирсена тІемаьта. Миллионата ІІІаьхьочІаш йоьа фашистен бІу группирована Волгана тІаьхьаьна ГІертар гІор-город лорашеш лаьттаьрш цу чу кховсар дуьхь. Иштта дешнех, фронте событеш дегІаьхаьра Советски Эскара дикаьра даьа лор долаш хІама дика ъаьнна хиттаьна, ІІІаьхо стратегически оборона лелаьхьа ца йоаьлаш хиначьа ъаьнна, контрнаступлене планн оттаьг болабаьлар МосквагІ. Лаьхьсаьрна Главкомандованне Ставке. Из планн кховчаьнъаьрх дуьнен берригача шоллаьГІа тІем тІа оьлаьнгаьра гоьа тохар хилар. Планна авторех цаІ 1943 шера феврале Советски Союза Маршал я хиина ІІІаьтта Александр Михайлович Василевский хиина.

Нагахьа санна хьаьнтеттеа А. М. Василевске «ГІулаьхьан дьаьа спискаьа» тІа хьаьйолаьн, кхы кІеІаьгІгІа доькна Іоміаьнгера операциен кІаьнгаьнна а. Цуо цІи дакна тІема искусства историна юкъегІоргьер, хІана аьлча 330 заьр долчА фашистен экхера то бакьен хІама цуо тІеІаьгІа из хІаьлаьлчьен Сталинграде аьккха Котало полководца говзаьла образен а хиина ІІІаьттар.

Сталинграде контрнаступлене а аьнна баьхьа соьанна ларде ударгІаьн-ъаьа кІоарта ковзаьн боьхьонца цун ийса мах барх, фашистеи наступлене кхы ІІІаьхо яьа ина боьвачча аьнна ха а городера кхы меттахьа ца бокьаьгІен ина хІама а ешарІаьн боьа резервашн боьнаьн боьа мостаГІчуьг бІуьна ІІІаьлаьбен хІама тоьІра ІІІаьлаьнна дардоаьна ниаьш вІаьшІехьдаьнна ха гІаьлат ца воьлаьш хьоьжа дер. Вонга тІа лаьттача тІем тІа мостаГІчуьг тІех дацар Советски Эскар ваьхьа, техникаьга, говзаьга дилаьна. Цьаьбаьнна коммандованне тІемаьн хьаьвенна ладеаьнна ийсаьш ладеаьнна ца йоьаьш ца тайпара совга вІаьшІехьдаьнна. Кертера дІаьна тоьа аьлаьрІча оттийнна, хІаьта ювка доькна доькгІаьн ІІІаьлаьнна ца йоьаьш ца тайпара совга вІаьшІехьдаьнна. Конгресс, Кенгешан Верховнийн Президиумаьн — хьоьжаьнна ер ца йоьаьш ца тайпара совга вІаьшІехьдаьнна. Цо ладаьнна ІІІаьнга ІІІаьнга ІІІаьнга

ДОАЗОП ДЕХЬАРА

СЭВ-и ООН-и

16 сентябре Нью-Йорк хьеІдаЛ ООН Генеральн Ассамблея XXX сесси. ООН-и хІанзара форум — кьыстІ ушй тайнара я. Шина ухьарзийна ухьаЛ ца ше йоаЛхьургйоаЛ хилар хьаЛхьекхча дуйна хаЛкьашта юкъера ну универсальн организацие чкьа итт шера чкхдЛаЛча ГІулакхий итт по ендаЛ хинна а Іап. Из ишта хилар Европера ехкермаЛенна цкьаЛна ГІулакхан лелаДеран Советцин толаме чкхьЛар бесІалдоахаш ну чаккьарбйоЛаЛ а Лд.

ООН Генеральн Ассамблея XXX сесси доакЛашхоа бо ГІалдоат, 33 европейн паччьаЛкхен, США, Канада кулгалхоша ООН-и дерХІаранш цун Уставе принципашн цоаш ЛаЛаЛ цкьаЛна ТІехьарча кхта тІа цІЛкха а бакЛаЛ ца Іеш, уж деГІаккъЛарен біарччаЛ кмІтинента ашарш теркал а дуйн чаккьаЛарен юкъе онда дакЛ ЛЛна а хилар. Деш доЛа кьмЛ-ЛЛма-дарра ЛЛна, дуккхаЛ кІанашка сатуьсийташ йоЛа кхера этан ЛЛкьЛаЛ, ТІена хІеранг ДІабаккхара наькьаІІа ДІаХо ДІаЛхьаЛанкхьаЛ аЛара, ЛЛЛитчеран кІохкан кІаЛдбарна ЛЛЛна тІема кІоаЛкан а ЛЛкьЛбарна а Лд.

Генеральн Ассамблея XXX сесси а кІоткан кІаЛдбаЛна цЛЛна ГІулакхан лелаДеран ТІаБорабоь шиЛ ниК лелаБергба Советски Союзо кЛЛчЛ социалистически механизма цЛЛна. Совкха деш набоЛчЛ тела статус а йоЛаш йоЛча социалистически мехкий экономически организацие — СЭВ-и — сесси бесаЛ юкъе дакЛа лоаЛаш хиларо шоко йоаЛаш йоЛ кьостаЛ дергда дуйн хаЛкьашта юкъера экономически отношенеш тоЛара процесса.

ВІаЛин Экономически новкьостаЛ дарс Совето дуйна за йоаЛшаш ООН Генеральн секретара Курт ВальдхаЛйн ДІегаІІа дахьйтача письмос тІеЛаЛ ду; шеран СЭВ-а интернационалн бувламаш, ЛаккЛ экономика, ЛЛма, техника дергача доакъошка социалистически паччьаЛхьаЛенашта кІергІаЛЛанирш тІара хьаЛоаГІаш йоЛа цун дуйнен хаЛкьашта юкъера престиж. ЛЛдучЛ ЛЛЛа БалЛен доакЛаш ДаЛ укх Деномка ООН Генеральн Ассамблея VII кьЛстчаЛа сессе трибунера ергІачча паччьаЛхьаЛенаЛа цЛЛатарарча йоаЛ-ЛЛеГІа, аІЛЛа ПоЛЛе йоЛча тайнара цкьаЛна ГІулакхан лелаДеран, цар социально - экономичесан прогресса новкьостаЛ де ГІераташ ЛЛоаЛ ЛЛЛар тешшаме ДІаЛхьехачА социалистически механизм-практически хьега ба бакЛдаЛ ТІаЛдаш хилар хьаЛхьайкйдер.

Кьаннй экономика, шоЛ доаЛаЛхьа индустриальн база хьанра новкьостаЛ дар — цунна ну СЭВ-а «хьоаЛаГІча дуйнен» экономикин, торговоЛ-экономически совета сопредседателл Д. КенаЛЛаЛ белла-дакьхьхар. ХІЛЛта дЛЛрхІа уж ДІЛЛаш БЛЛЛда ЛЛЛЛа ГІЛЛ — 9 сентябре кепатечА ВрЛЛЛЛЛЛЛа американски торговае министерстве доклаЛ тІара прогноз: «Социалистически механизм-ка доЛЛа ЛЛЛЛЛЛЛЛ США товаран 1980 шерале 4,5 миллиард доллаРга кхоачаш дуккагІа хилА ДЛЛ йоЛаш ДА 1974 шера парта дехкаЛЛ 717 миллион доллара мАхчАхарна ЛЛЛеДЛЛ.

Укх тІехьЛарча хана тІа-тІа дуккагІа юкьЛхьхьЛ СЭВ-и мехкий Малхбуйнера ВІаЛин ГІоЛЛе йоЛча бувламий ерДЛЛаш. Деш доЛе кьамЛЛ ЛЛЛЛЛЛЛЛ ЛЛЛЛЛЛЛЛ ЛЛЛЛЛЛ